

Remiss från Justitiedepartementet - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Ärendebeskrivning

Regeringskansliet har remitterat delbetänkandet SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar. Utredningen föreslår en ny generell sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Syftet är att särskilt förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet. Landskrona stad är en av remissinstanserna och individ- och familjenämnden och omsorgsnämnden har inkommit med synpunkter.

Beslutsunderlag

Förslag från kommunstyrelsens arbetsutskott, den 18 november 2024 § 164

Stadsledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-19

Remisshandling, daterad 2024-11-13

Remissmissiv, daterad 2024-09-17

Individ- och familjenämndens yttrande, daterad 2024-11-15

Omsorgsnämndens yttrande, daterad 2024-11-13

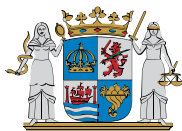
Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna Landskrona stads synpunkter på remissen Ökat informationsutbyte mellan myndigheter (SOU 2024:63), med betoning på behovet av tydliga riktlinjer och stöd för kommuner i tillämpningen av sekretessbrytande bestämmelser, till justitiedepartementet.

Expedieras till:

Justitiedepartementet

Individ- och familjenämnden

Utveckling och ekonomi

Handläggare: Johan Larsson

Ordförandebeslut på internremissvar

Individ- och familjenämnden har enligt antagen delegationsordning, punkt 1.1, delegerat rätten att fatta beslut i sådana brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas (i enlighet med 6 kap. 36 § Kommunallagen) till individ- och familjenämndens ordförande samt socialutskottets ordförande.

Då individ- och familjenämnden inte sammanträder förrän den 12 december 2024, och då beslut inte kan avvaktas på grund av att Juridiska avdelningen vill få in svar på internremissen senast 2024-11-18 fattas därför följande brådskande:

Beslut

Individ- och familjenämndens ordförande beslutar

att överlämna ovanstående ärende till Kommunstyrelsen som svar på remiss av delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63).

Beslutsunderlag

Internremissvar SOU 2024:63, Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar

Tony Christensen

Individ- och familjenämndens ordförande

Detta delegationsbeslut är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifte

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: TONY CHRISTENSEN

Date: 2024-11-15 14:39:49

BankID refno: 2c090a26-165e-46b6-8486-985b23c2e671

Ordförande : Tony Christensen

Individ- och familjenämnden

Utveckling och ekonomi

Handläggare: Caroline Barudzija

Internremissvar SOU 2024:63, Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar

Sammanfattning av ärendet

Regeringskansliet har remitterat delbetänkandet SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar. Remissinstans är bland annat Landskrona stad. Individ- och familjenämnden har från Kommunstyrelsen fått en internremiss gällande synpunkter på delbetänkandet som en del av beredningen av ärendet, varför följande svar ges.

Förslag till beslut

Att Individ- och familjenämndens ordförande överlämnar ovanstående ärende till Kommunstyrelsen som svar på remiss av delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63).

Ärendet

Bakgrund

I oktober 2023 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att överväga och föreslå förbättrade möjligheter att utbyta information om enskilda inom och mellan myndigheter. Utredningen har nu presenterat delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63). Utredningen föreslår en ny generell sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet, såväl på begäran som på eget initiativ. Bestämmelsen föreslås gälla med vissa undantag.

Yttrande

Individ- och familjenämnden ställer sig positiv till förslaget om en ny generell sekretessbrytande bestämmelse mot bakgrund av att dagens sekretessreglering uppfattas som komplex och svårtillämpad. En ny sekretessbrytande bestämmelse skulle underlätta vid samverkan mellan socialtjänst och andra aktörer, i synnerhet när det kommer till ekonomiskt

bistånd. Den föreslagna bestämmelsen skulle också i viss mån underlätta i samverkanssituationer där socialtjänsten idag är bunden till att inhämta samtycke från den enskilda. Den föreslagna bestämmelsen anses också vara i linje med förslaget till ny socialtjänstlag där en viktig del är det förebyggande arbetet. Genom den föreslagna bestämmelsen skulle socialtjänsten ges möjlighet att utbyta information om t.ex. barn som far illa på ett tidigare stadie och i fler situationer än idag. Ju tidigare socialtjänsten och andra aktörer blir informerade om förhållanden av vikt, desto tidigare kan förebyggande insatser sättas in för att i förlängningen undvika mer ingripande insatser.

Den generella sekretessbrytande bestämmelsens förhållande till annan reglering

Individ- och familjenämnden konstaterar att det finns ett stort antal bestämmelser som delvis överlappas av den nya bestämmelsens tillämpningsområde. Av utredningen framgår att dessa bestämmelser varken kommer att upphävas eller ändras. Vidare framgår det att den föreslagna bestämmelsen inte är subsidiär i förhållande till andra sekretessbrytande bestämmelser.

För socialtjänstens del finns flera sekretessbrytande bestämmelser (till exempel 10 kap. 18 a -c §§ men även 10 kap. 23 § OSL) som redan idag tar sikte på utlämnande till exempelvis polismyndigheten. Det är för Individ- och familjenämnden oklart hur dessa bestämmelser kommer att förhålla sig till den föreslagna bestämmelsen.

Av utredningen framgår att det inte kan uteslutas att det finns situationer där de befintliga bestämmelserna medger ett utlämnande som inte medges enligt den nya bestämmelsen.

Individ- och familjenämnden skulle önska ett förtydligande av vilka dessa situationer skulle kunna vara då 10 kap. 18 a – c §§ och 10 kap. 23 § OSL förefaller konsumeras av den föreslagna bestämmelsen.

Det finns en farhåga kring att en dubbelreglering skulle kunna leda till att sekretesslagstiftningen blir än mer komplex.

Individ- och familjenämnden skulle önska att ett helhetsgrepp tas om sekretesslagstiftningen för att undvika eventuell dubbelreglering och för att uppnå ändamålet med en mer lättillämpad sekretesslagstiftning.

Syften

Av utredningen framgår att ett utlämnande enligt den föreslagna bestämmelsen endast kan komma i fråga om det behövs för något av de syften som anges i bestämmelsen. Detta ställer enligt Individ- och familjenämnden krav på tydliga syften och rekvisit.

Individ- och familjenämnden ser positivt på syftena i punkterna 1-3, även om det, som ovan stadgats, finns vissa farhågor kring dubbelreglering.

Individ- och familjenämnden anser dock att syftet i punkterna fyra till fem är brett formulerat och i viss mån otydligt. Ordet fusk avser enligt utredningen situationer då enskilda på olika sätt tillskansar sig förmåner eller liknande från det allmänna utan att ha rätt till dem, t.ex. vabfusk. Det finns enligt Individ- och familjenämnden en farhåga i att fusk överlappar med ordet regelöverträdelser som används i samma stycke. Vad gäller punkten fem finns en farhåga kring att syftet är brett och att punkten riskerar att bli en "slasktratt". Individ- och familjenämnden skulle önska ett klagörande av i vilka fall en uppgift ska anses behövas för en annan myndighets författningsreglerade verksamhet, särskilt mot bakgrund av punktens breda tillämpningsområde.

Intresseavvägning

Av utredningen framgår att den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen innehåller en intresseavvägning som innebär att en uppgift inte ska lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Det innebär att innan ett utlämnande sker med stöd av den nya bestämmelsen ska en intresseavvägning göras. Vid intresseavvägningen ska sekretesskyddet hos den mottagande myndigheten vägas in i bedömningen och partsinsynen kan behöva beaktas.

Individ- och familjenämnden menar att det finns en viss risk att det varierande sekretesskydd som kommer råda för uppgifter som lämnas mellan myndigheter gör det svårare att förutse vilket sekretesskydd uppgifter som lämnas ut kommer att ha. En intresseavvägning utifrån ovan ställer enligt Individ- och familjenämnden krav på att den handläggare som står inför ett utlämnande av uppgifter har kunskap om inte bara sin egen sekretesslagstiftning utan även den mottagande myndighetens. En sådan ordning riskerar att komplicera den bedömning som ska göras och öka arbetsbelastningen för den enskilde handläggaren.

För socialtjänstens del nämner utredningen att man kan tänka sig fall där ett utlämnande framstår som mycket olämpligt och att en prövning enligt

intresseavvägningsnormen därmed i de situationerna i regel bör mynna ut i att ett utlämnande inte bör ske. Som exempel ges att utlämnandet skulle avsevärt försvåra för socialtjänsten att hjälpa en utsatt person.

För att underlätta tillämpningen av bestämmelsen skulle Individ- och familjenämnden önska att det tydliggörs eller exemplifieras i vilka situationer ett utlämnande avsevärt skulle kunna försvåra för socialtjänsten att hjälpa en utsatt person. I synnerhet eftersom det framgår av utredningen att behovet av att utbyta uppgifter normalt sett ska ha företräde framför andra intressen.

Individ- och familjenämnden efterfrågar en tydlighet i hur intresseavvägningen ska göras samt vilka skäl som skulle kunna vara avgörande då bedömningen riskerar att bli komplex för den handläggare som står inför ett utlämnande av uppgift. En risk med en alltför komplex bedömning är att det skulle kunna leda till att uppgifter inte lämnas ut i avsedd utsträckning.

Individ- och familjenämnden skulle också önska att det klargörs hur intresseavvägningen förhåller sig till de rutinmässiga utlämnandena. Individ- och familjenämnden ser en viss risk i att den omständigheten att nämnden lämnar ut uppgifter till andra myndigheter där dessa får ett svagare sekretesskydd skulle kunna påverka förtroendet som den enskilde har till socialtjänsten.

Tilliten till socialtjänsten

Det finns en viss risk att den föreslagna bestämmelsen medför att människor som är särskilt utsatta undviker att söka den hjälp och det stöd hos socialtjänsten som de behöver. Denna risk kan vara mindre inom områden som exempelvis ekonomiskt bistånd men kan vara högre inom andra områden såsom till exempel missbruk och psykiatri. Det finns också en risk att den föreslagna bestämmelsen, om den inte är tydligt utformad och tillämpas på ett transparent sätt, leder till bristande tillit till socialtjänsten. Individ- och familjenämnden vill betona att det är av vikt att relationen mellan socialtjänst och invånare bygger på förtroende.

Integritetsrisker

Individ- och familjenämnden delar uppfattningen att bestämmelsen medför vissa integritetsrisker och det är utifrån utredningen svårt att ta ställning till konsekvenserna för den enskildes integritet. Individ- och

familjenämnden skulle önska att bestämmelens tillämpningsområde avgränsas tydligt för att minska risken för integritetskränkning.

Beslutsunderlag

Individ- och familjförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-14
Remiss Ärendeberedning - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter –
Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Emira Talic
Förvaltningschef

Johan Agerblom
Verksamhetschef

Denna tjänsteskrivelse är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifter.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Remiss - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter SOU 2024:63

Ärendebeskrivning

Landskrona stad har ombetts lämna synpunkter på Regeringskansliets remiss för utredningen "SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar." I bilaga 1 presenterar nämnden härmed synpunkter och förslag, som Landskrona stad anser måste beaktas i fråga om ett ökat myndighetsutbyte.

Beslutsunderlag

Omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-05

Remiss – Ökat informationsutbyte mellan myndigheter SOU 2024:63

daterad 2024-10-14

Bilaga 1 – Remissvar Ökat informationsutbyte mellan myndigheter SOU 2024:63 daterad 2024-11-04

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

Att överlämna omsorgsnämndens synpunkter på remissen SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar, med betoning på behovet av tydliga riktlinjer och stöd för kommuner i tillämpningen av sekretessbrytande bestämmelser till kommunstyrelsen för sammanställning.

Expedieras till:
Kommunstyrelsen

Bilaga 1 - Remissvar gällande "SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar"

Landskrona stad har ombetts lämna synpunkter på Regeringskansliets remiss för utredningen "SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar." Vi presenterar härmed våra synpunkter och förslag, som Landskrona stad anser måste beaktas i fråga om ett ökat myndighetsutbyte.

Ny generell sekretessbrytande bestämmelse

Landskrona stad ser positivt på införandet av en generell sekretessbrytande bestämmelse i lagstiftningen, trots att det kan vara utmanande att hantera i praktiken. För att bestämmelsen ska fungera effektivt krävs en omfattande kompetensutveckling, så att myndigheter har tydliga riktlinjer för att korrekt hantera och dokumentera information. Landskrona anser att offentlighets- och sekretesslagen (OSL) bör förtydliga i vilka situationer information får lämnas ut samt hur detta ska dokumenteras. Vidare finns en viss oklarhet kring om den nya bestämmelsen kan leda till ökad arbetsbelastning och kostnader, varför en fördjupad konsekvensanalys är nödvändig. Det bör även finnas tydliga riktlinjer för utlämnandeprocessen för att garantera en korrekt hantering.

Landskrona stad stödjer lagens potential att underlätta myndighets-samarbete men poängterar vikten av att beakta den personliga integriteten vid samtliga utbyten. Då ökade informationsmöjligheter också kan medföra risk för missbruk är korrekt tillämpning avgörande. Samtidigt kan lagen bidra till att minska brottslighet och säkerställa att ingen individ faller mellan stolarna i samhällsstödet. Detta är dock en komplex utveckling som kan innebära ytterligare ansvar och potentiellt högre arbetsbelastning.

Införande av en sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen

Landskrona stad instämmer i förslaget att införa en ny paragraf, 10 kap, i OSL, som gör det möjligt att lämna ut sekretessbelagd information till andra myndigheter i syfte att:

1. Förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp
2. Upptäcka eller utreda sådant som avses i 1
3. Utreda brott eller för att motverka brottslig verksamhet
4. Förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk eller regelöverträdelser
5. Handlägga ärenden i författningsreglerad verksamhet

Betydelsen av rekvisita för sekretessbrytande bestämmelsen

Landskrona stad ser positivt på att myndigheter ges möjlighet att lämna ut uppgifter på eget initiativ om syftet med bestämmelsen uppfylls. Det bör dock framgå tydligt vilken rekvisita som ska gälla, så att tillämpningen sker korrekt. Kommunerna behöver här statens stöd för att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning.

Uppgiftsutlämnande och beslutsbefogenheter

Det är viktigt att tydliggöra vilken funktion inom myndigheten som har befogenhet att besluta om utlämnande samt hur detta ska dokumenteras. Landskrona stad menar också att riskerna för hot mot enskilda tjänstemän behöver beaktas i denna utredning och att det bör övervägas hur dessa situationer ska hanteras.

Tydliga syften för sekretessgenombrott

Landskrona stad delar fullt ut uppfattningen att sekretessgenombrott ska kunna ske för att förhindra felaktiga utbetalningar, utreda brott och förebygga fusk.

Generalklausulens tillämpning enligt OSL

En generalklausul finns redan idag i 10 kap. 27 § OSL, som medger att sekretessbelagda uppgifter kan lämnas till en annan myndighet om intresset för utlämnandet klart väger tyngre än sekretesskyddet. Landskrona stad anser att tillämpningen av denna generalklausul behöver förtydligas för att undvika tolkningsproblem vid praktisk tillämpning.

Sekretess inom hälso- och sjukvården

Det är dock beklagligt att kommunal hälso- och sjukvård inte inkluderas, särskilt med tanke på att kommun och region redan idag utbyter sekretessbelagd information i samband med utskrivningsklara patienter genom samtycke. Ett utökat informationsutbyte här skulle kunna förbättra den enskildes situation och effektivisera handläggning enligt Socialtjänstlagen. Undantag bör klargöra i vilka situationer hälso- och sjukvårdspersonal kan dela information med andra myndigheter, exempelvis vid utskrivning från slutenvården. Landskrona stad föreslår att ytterligare förtydligande kring reglering av denna process är nödvändig.

Sekretess inom socialtjänsten

Landskrona stad betonar att denna bestämmelse är långtgående och att kommunerna kan behöva stöd och vägledning kring personuppgiftshantering i enlighet med de föreslagna förändringarna. Det är avgörande att relationen mellan kommun och invånare bygger på förtroende, och att denna förändring kan leda till misstänksamhet mot kommuner och kommunala myndigheter. Det bör också klargöras hur kommuner ska agera vid information om tredje part som kanske inte är aktuell hos myndigheten men som berör lagens syfte, exempelvis en vuxen son som bor med sin äldre mor och får ekonomiskt bistånd men är inskriven på en annan adress.

Risker för personlig integritet

Landskrona stad delar uppfattningen att bestämmelsen innebär vissa integritetsrisker, vilket kräver att rekvisitan för sekretessbrytning är tydlig och rättssäker.

Tydlighet och förutsägbarhet i bestämmelsens tillämpning

Landskrona stad framhåller att rekvisitan för sekretessbrytande bestämmelser måste vara tydligt utformad för att minimera tolkningsutrymme och säkerställa en förutsägbar tillämpning.

Skyddsåtgärder för att minimera integritetsriskerna

Landskrona stad ser positivt på att utredningen lyfter möjliga skyddsåtgärder för att minimera riskerna för integritetsintrång, vilket är en viktig aspekt för att säkerställa ett rättssäkert informationsutbyte.

Tillräcklighet och andra möjliga åtgärder

Landskrona stad vill poängtera att det idag finns en stor tilltro till staten och myndigheter, men ser en potentiell risk för ökad misstänksamhet bland invånarna i kontakten med myndigheter om bestämmelsen inte tillämpas på ett förutsägbart och transparent sätt.

Omsorgsnämnden

Uppdragsavdelningen

Handläggare: Senija Fehratovic

Tjänsteskrivelse – Remissvar gällande "SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar"

Sammanfattning av ärendet

Landskrona stad har ombetts lämna synpunkter på Regeringskansliets remiss för utredningen "SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar." I bilaga 1 presenterar nämnden härmed synpunkter och förslag, som Landskrona stad anser måste beaktas i fråga om ett ökat myndighetsutbyte.

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

Att överlämna omsorgsnämndens synpunkter på remissen SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar, med betoning på behovet av tydliga riktlinjer och stöd för kommuner i tillämpningen av sekretessbrytande bestämmelser till kommunstyrelsen för sammanställning.

Ärendet

Remissen SOU 2024:63 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar syftar till att förbättra möjligheterna för myndigheter att utbyta sekretessbelagda uppgifter för att bland annat motverka felaktiga utbetalningar, upptäcka och förebygga brott samt hantera fusk och regelöverträdelser. En ny bestämmelse föreslås införas i offentlighets- och sekretesslagen (OSL), vilket skulle ge myndigheter rätt att på eget initiativ dela uppgifter i specifika syften utan att behöva invänta en begäran. Förslaget betonar att informationsutbyte måste balanseras mot skyddet för den personliga integriteten och föreslår särskilda rekvisit som måste uppfyllas för att sekretess ska kunna brytas. Vidare diskuterar remissen behovet av tydliga regler för dokumentation och förvaltning av de utlämnade uppgifterna samt vikten av att klargöra roller och ansvarsområden mellan olika myndigheter.

Beslutsunderlag

Omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-05

Remiss – Ökat informationsutbyte mellan myndigheter SOU 2024:63

daterad 2024-10-14

Bilaga 1 – Remissvar Ökat informationsutbyte mellan myndigheter SOU

2024:63 daterad 2024-11-04

Håkan Strömberg
Förvaltningschef

Senija Fehratovic
Biträdande förvaltningschef

Denna tjänsteskrivelse är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifter.

Expedieras till:
Kommunstyrelsen